

V Bruseli 4. októbra 2024
(OR. en)

13987/24

ENER 473
COMPET 980
CLIMA 331

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Príspevok odvetvia energetiky ku konkurencieschopnosti Európskej únie: nadviazanie na odporúčania Draghiho správy – výmena názorov

Delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument predsedníctva o príspevku odvetvia energetiky ku konkurencieschopnosti Európskej únie – nadviazanie na odporúčania Draghiho správy na účely zasadnutia Rady TTE (energetika), ktoré sa uskutoční 15. októbra 2024.

Príspevok odvetvia energetiky ku konkurencieschopnosti Európskej únie: nadviazanie na odporúčania Draghiho správy

Európska rada¹ 17. a 18. apríla 2024 vyzvala na prijatie novej dohody o európskej konkurencieschopnosti a na rozhodné a rýchle napredovanie v práci na dosiahnutí skutočnej energetickej únie zabezpečením dostatku dodávok cenovo dostupnej a čistej energie, čo slúži dvojitému cieľu, ktorým je presadzovanie európskej energetickej suverenity a klimatickej neutrality. To si bude vyžadovať spoľahlivé riadenie energetickej únie, ambicióznú elektrifikáciu s využitím všetkých emisne neutrálnych a nízkouhlíkových riešení, flexibilitu a značné technologické nasadenie sústav, digitalizácie, uskladňovania a prepojení a investície do nich. V júli 2024 predsedníčka Európskej komisie oznámila novú dohodu o čistom priemysle pre konkurencieschopné odvetvia a kvalitné pracovné miesta, ktorá má byť predstavená počas prvých 100 dní funkčného obdobia.

Prioritou maďarského predsedníctva Rady je uľahčiť prijatie takejto novej dohody o konkurencieschopnosti Európy s cieľom obnoviť hospodársky rast a vytvoriť podmienky pre udržateľný rast, prehĺbiť vnútorný trh, prioritne podporiť malé a stredné podniky, presadzovať zelenú a digitálnu transformáciu v partnerstve s európskymi hospodárskymi subjektmi a občanmi, posilniť medzinárodnú spoluprácu a zabezpečiť stabilitu a udržateľnosť pracovných miest.

Cenovo dostupná energia je pre konkurencieschopnosť priemyslu EÚ kľúčová. Úsilie o zaistenie bezpečného a primeraného prístupu k čistej energii za celosvetovo konkurencieschopné ceny na vnútornom trhu bude mať pri transformácii zásadný význam pre zlepšenie postavenia silných oblastí priemyslu EÚ.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

Ambiciózne ciele EÚ v oblasti klímy a energetiky možno dosiahnuť len vtedy, ak ich počas celého procesu zelenej a spravodlivej transformácie bude sprevádzať konkurencieschopnosť EÚ a bezpečnosť dodávok energie.

Mario Draghi vo svojej správe o **budúcnosti európskej konkurencieschopnosti**² poskytuje komplexný prehľad hlavných výziev pre konkurencieschopnosť Európy a načrtáva niekoľko opatrení na oživenie nášho hospodárstva. V správe sa zdôrazňuje **potreba rozsiahlych investícií** vo výške najmenej 750 až 800 miliárd EUR ročne a obhajuje sa radikálna zmena, ktorá bude musieť byť bezodkladná a konkrétna. Poukazuje sa v nej aj na to, že v kontexte klesajúceho počtu obyvateľov a pracovnej sily sa Európa musí viac zamerať na zvýšenie svojej produktivity, aby dosiahla rast.

V správe sa navrhuje spoločný plán dekarbonizácie a konkurencieschopnosti, ktorý by mal zosúladiť všetky politiky s cieľmi EÚ. Medzi prioritné oblasti, ktoré sa majú riešiť, patrí po prvé zníženie nákladov na energiu pre koncových používateľov prevedením prínosov dekarbonizácie a urýchlením dekarbonizácie odvetvia energetiky nákladovo efektívnym spôsobom s využitím všetkých dostupných riešení. Po druhé je potrebné využiť priemyselné príležitosti, ktoré prináša zelená transformácia, a to od zachovania popredného postavenia v oblasti inovácií v odvetví čistých technológií, cez výrobu čistých technológií vo veľkom rozsahu až po využitie príležitostí vyplývajúcich z obehovosti. A po tretie ide o vytvorenie rovnakých podmienok v odvetviach, ktoré sú viac vystavené nekalej hospodárskej súťaži z krajín mimo EÚ alebo čelia prísnejším cieľom dekarbonizácie ako ich medzinárodní konkurenti.

Draghiho správa sa dotýka mnohých oblastí politiky. V časti venovanej **odvetviu energetiky** Draghi zdôrazňuje jeho kľúčovú úlohu pri formovaní konkurencieschopnosti, udržateľnosti a odolnosti Európy. Viaceré odporúčania sa zaoberajú naliehavými energetickými výzvami, ktorým EÚ čelí, a zároveň ju stavajú do čela globálneho prechodu na čistú energiu.

² [Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti – Európska komisia \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/competition-policy_en)

V správe sa presvedčivo argumentuje v prospech reforiem európskeho trhu s energiou. V podstate sa v nej spája dlhodobá hospodárska sila Európy so schopnosťou znížiť ceny energií a podporiť udržateľný a dekarbonizovaný energetický systém. **Európa musí znížiť vysoké ceny energie a zároveň pokračovať v dekarbonizácii hospodárstva.** So stratou potrubného zemného plynu v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu sa energetická situácia nezvratne zmenila. Hoci ceny energie v porovnaní so svojimi vrcholmi výrazne klesli, spoločnosti v EÚ stále za elektrinu platia 2 až 3-krát viac ako spoločnosti v USA a za zemný plyn 4 až 5-krát viac. Dekarbonizácia by mohla byť pre Európu príležitosťou prevziať vedúcu úlohu v oblasti nových čistých technológií a obehových riešení, ako aj posunúť výrobu energie smerom k bezpečným, nízkonákladovým čistým zdrojom energie. To, či sa Európe podarí túto príležitosť využiť, však bude závisieť od súladu všetkých oblastí politiky s cieľmi EÚ v oblasti dekarbonizácie. Energetická transformácia bude postupná a fosílna palivá budú naďalej zohrávať kľúčovú úlohu pri stanovovaní cien energie po zvyšok tohto desaťročia, z čoho pre koncového používateľa vyplýva pretrvávajúca volatilita cien. Priemyselné odvetvia EÚ, ktoré intenzívne využívajú energiu, čelia pri plnení cieľov v oblasti dekarbonizácie vyšším investičným nákladom ako ich konkurenti.

Draghi tiež zdôrazňuje geopolitické riziká spojené so **závislosťou Európy od dovážaných fosílnych palív a kritických nerastných surovín.** Tieto riziká presahujú rámec energetiky, dotýkajú sa priemyselnej a obchodnej politiky EÚ a vyžadujú si komplexné riešenia, ktoré presahujú rámec samotných trhov s energiou.

Draghiho správa obhajuje reformy v odvetví energetiky, ktoré by umožnili väčšiu efektívnosť trhu, znížili volatilitu cien a podporili investície do energie z obnoviteľných zdrojov. Týmto reformami by sa posilnili širšie hospodárske ciele a dekarbonizácia by sa pre Európu stala konkurenčnou výhodou za predpokladu, že sa uskutočnia potrebné investície a regulačné zmeny.

Maďarské predsedníctvo Rady organizuje komplexné nadviazanie na Draghiho správu s diskusiou o príspevkoch rôznych odvetví ku konkurencieschopnosti EÚ. V tejto súvislosti sa ministri energetiky vyzývajú, aby sa podelili o svoje názory na tieto otázky:

- 1. Na ktoré odporúčania Draghiho správy v odvetví energetiky by sa EÚ mala zamerať ako na priority a ako by sa mohli vykonávať?*
- 2. Ktoré odporúčania by najviac prispeli k cieľu EÚ zachovať cenovú dostupnosť a konkurencieschopnosť nákladov na energiu bez toho, aby sa zabudlo na potrebu dekarbonizácie a energetickej bezpečnosti?*
- 3. Vykonávanie odporúčaní si bude vyžadovať rozsiahle investície na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Aké by boli najúčinnější spôsoby mobilizácie súkromného kapitálu s cieľom odstrániť nedostatok investícií?*
